

Ornontowice na dawnej pocztówce, część 10

Na pocztówkę pochodzącą z okresu II wojny światowej składają się cztery fotografie, z czego trzy widoki znamy już z pocztówek publikowanych w poprzednich zeszytach. Przedstawiają kolejno: front pałacu (zamku), staw i zabudowania gospodarstwa **Hegenscheidtów** oraz kościół parafialny.

W aktualnym wydaniu poświęcimy więcej uwagi budynkowi na czwartej fotografii, a jest nim urząd gminy. Jego wizerunki również pojawiały się we wcześniejszych zeszytach, ale wówczas był to jeszcze budynek parterowy. Na prezentowanej pocztówce widzimy bryłę urzędu już po rozbudowie, która nastąpiła po odkupieniu nieruchomości przez gminę w 1930 roku od spadkobierców **Jana Szydłowskiego**. W takiej formie architektonicznej budynek przetrwał do stycznia 1945 roku, kiedy to w trakcie „wyzwalania” spalona została jego część (praktycznie połowa). Dla uzmysłowienia skali zniszczenia na fotografii zaznaczono czerwoną linią, rozgraniczającą część zburzoną (na prawo od linii) od tej, która przetrwała do dziś.

Kliska fotografii urzędu przypuszczalnie pochodziła jeszcze sprzed wybuchu wojny, a po zajęciu **Ornontowic** przez **III Rzeszę** ponownie wykorzystano ją do zrobienia tej pocztówki, uprzednio usunąwszy (retuszując) napis: **Urząd Gminny Ornontowice**. Wspomniany napis znajdujący się na frontowej ścianie budynku został przez władze niemieckie fizycznie usunięty. Na szczęście zachowały się fotografie z okresu międzywojennego, takie jak zamieszczona poniżej z widocznym napisem na froncie budynku. Uwieczniono na niej gminną uroczystość poświęcenia sztandaru powstańców śląskich z 1936 roku. Przy okazji rozpoznajemy na niej ważne osobistości naszej gminy, m.in. naczelnika **Ignacego Zdzieblika** czy kierownika szkoły **Rudolfa Reczka**. Autorem fotografii był **Jan Nieradzik**, lokalny i znany fotograf z okresu międzywojennego i powojennego.

A jak zostały zagospodarowane pomieszczenia po rozbudowie omawianego budynku? Tu możemy oprzeć się jedynie na relacjach starszych mieszkańców **Ornontowic**. I tak patrząc od lewej, widoczne są drzwi do sali gminnej i do zaplecza. Następne pomieszczenia zajmo-

wałą gospoda, którą w okresie międzywojennym dzierżawił najpierw **Józef Grzywok**, a po nim do wybuchu wojny **Ludwik Owczarek**. Dalej są drzwi do gospody i na klatkę schodową. Na prawo od czerwonej linii jest ta część budynku, która nie przetrwała wojny. Tu na parterze funkcjonowały: sklep **Wilhelma** i **Gertrudy Adamczyków** oraz agencja pocztowa.

Na piętrze były mieszkania dla nauczycieli oraz biura urzędu gminy. Do wybuchu wojny naczelnik gminy **Ignacy Zdzieblik** urzędował jednak w budynku obok (dziś centrala telefoniczna).

Przygotowane wcześniej biura dopiero w 1939 roku zajął pierwszy niemiecki **Bürgermeister** (burmistrz) **Schyndziolorz** (wcześniej ogrodnik **Hegenscheidtów**), a po dwóch latach jego następcą **Parylla**. Później... to już nadszedł styczeń 1945 roku.

Pocztówka i fotografia ze zbiorów **Kamila Grzywoka**
Ireneusz Kubicki
Towarzystwo Miłośników Ornontowic